

ARREST VAN HET GERECHT (Derde kamer)
15 januari 1997 *

In zaak T-77/95,

Syndicat français de l'express international, ondernemersvereniging naar Frans recht, gevestigd te Roissy-en-France (Frankrijk),

DHL International, vennootschap naar Frans recht, gevestigd te Roissy-en-France,

Service CRIE, vennootschap naar Frans recht, gevestigd te Parijs,

May Courier, vennootschap naar Frans recht, gevestigd te Parijs,

vertegenwoordigd door É. Morgan de Rivery, advocaat te Parijs, en J. Derenne, advocaat te Brussel en te Parijs, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg ten kantore van A. Schmitt, advocaat aldaar, Avenue Guillaume 62,

verzoekers,

* Procestaal: Frans.

tegen

Commissie van de Europese Gemeenschappen, oorspronkelijk vertegenwoordigd door F. E. González Díaz, lid van haar juridische dienst, en J.-F. Pasquier, nationaal ambtenaar gedetacheerd bij de Commissie, vervolgens door R. Lyal, lid van haar juridische dienst, en J.-F. Pasquier, als gemachtigden, domicilie gekozen hebbende te Luxemburg bij C. Gómez de la Cruz, lid van haar juridische dienst, Centre Wagner, Kirchberg,

verweerster,

betreffende een verzoek tot nietigverklaring van beschikking SG (94) D/19144 van de Commissie van 30 december 1994 houdende afwijzing van de klacht van het Syndicat français de l'express international van 21 december 1990,

wijst

HET GERECHT VAN EERSTE AANLEG (Derde kamer),

samengesteld als volgt: B. Vesterdorf, kamerpresident, C. P. Briët en A. Potocki, rechters,

griffier: J. Palacio González, administrateur

gezien de stukken en na de mondelinge behandeling op 14 november 1996,

het navolgende

Arrest

Feiten

- 1 Op 21 december 1990 diende het Syndicat français de l'express international (hierna: „SFEI”), waarvan de drie andere verzoekende partijen lid zijn, bij de Commissie een klacht in teneinde te doen vaststellen, dat de Franse overheid de artikelen 92 en volgende EEG-Verdrag (thans EG-Verdrag; hierna: „Verdrag”) had geschonden.
- 2 Op 18 maart 1991 vond te Brussel een informele bijeenkomst plaats tussen de vertegenwoordigers van SFEI en die van de Commissie. Op zijn laatst op die datum werd de vraag opgeworpen van een eventuele schending van artikel 86 door de Franse post (hierna: „La Poste”), in haar hoedanigheid van onderneming, en van artikel 90 en de artikelen 3, sub g, 5 en 86 van het Verdrag door de Franse overheid.
- 3 De gedachtewisseling, zoals door verzoekers in herinnering gebracht zonder te worden weersproken door de Commissie, kan worden samengevat als volgt.
- 4 Uit hoofde van artikel 86 protesteerden verzoekers tegen de logistieke en commerciële steun die La Poste zou hebben verstrekt aan haar dochtermaatschappij, de Société française de messageries internationales (sinds 1992 GDEW France) (hierna: „SFMI”), die werkzaam is in de sector van de internationale snelpost.
- 5 Met betrekking tot de logistieke steun maakten zij bezwaar tegen de terbeschikkingstelling van de infrastructuur van La Poste voor de inzameling, de sortering, het vervoer, de distributie en de bezorging bij de klant van post, het bestaan van

een bevoorrechte inklaringsprocedure die normaliter was voorbehouden aan La Poste en de toekenning van gunstige financiële voorwaarden. Met betrekking tot de commerciële steun maakten verzoekers gewag van, in de eerste plaats, de overdracht van bedrijfsbestanddelen als cliënteel en de inbreng van goodwill, en, in de tweede plaats, de promotie en de reclame die La Poste ten gunste van SFMI maakte.

- 6 Het misbruik zou erin hebben bestaan, dat La Poste haar dochtermaatschappij SFMI tegen ongewoon gunstige voorwaarden gebruik liet maken van haar infrastructuur, teneinde de machtspositie die zij op de markt van de gewone postdienst bezat uit te breiden tot de markt voor de internationale snelpostdienst. Dit misbruik zou tot uiting zijn gekomen in de kruissubsidiëring ten gunste van SFMI.
- 7 Aangaande de artikelen 90, 3, sub g, 5 en 86 van het Verdrag stelden verzoekers, dat de onrechtmatige handelingen van La Poste met betrekking tot de steun aan haar dochtermaatschappij, hun oorsprong vonden in een reeks voorschriften en richtsnoeren van de Franse overheid.
- 8 Op 10 maart 1992 zond de Commissie de raadsman van SFEI een brief waarin de op artikel 86 van het Verdrag gebaseerde klacht werd afgewezen.
- 9 Op 16 mei 1992 stelden SFEI, DHL International, Service Crie en May Courier beroep tot nietigverklaring van deze beschikking in, welk beroep door het Gerecht niet-ontvankelijk werd verklaard (beschikking van 30 november 1992, zaak T-36/92, SFEI e. a., Jurispr. 1992, blz. II-2479). In hogere voorziening werd deze beschikking door het Hof vernietigd en werd de zaak terugverwezen naar het Gerecht (arrest van 16 juni 1994, zaak C-39/93 P, SFEI e. a., Jurispr. 1994, blz. I-2681).

- 10 Bij brief van 4 augustus 1994 trok de Commissie de beschikking die het voorwerp van de procedure in zaak T-36/92 vormde, in. Het Gerecht stelde daarop vast, dat het geding zonder voorwerp was geraakt (beschikking van 3 oktober 1994, zaak T-36/92, SFEI e. a, niet gepubliceerd in de Jurisprudentie).
- 11 Op 29 augustus 1994 maande SFEI de Commissie aan overeenkomstig artikel 175 van het Verdrag te handelen.
- 12 Op 28 oktober 1994 zond de Commissie SFEI een brief uit hoofde van artikel 6 van verordening nr. 99/63/EEG van de Commissie van 25 juli 1963 over het horen van belanghebbenden en derden overeenkomstig artikel 19, leden 1 en 2, van verordening nr. 17 van de Raad (PB 1963, blz. 2268; hierna: „verordening nr. 99/63”), waarin zij haar op de hoogte stelde van haar voornemen, de klacht af te wijzen.
- 13 Bij brief van 28 november 1994 zond SFEI de Commissie haar opmerkingen en maande zij deze aan, een eindbeschikking jegens haar te geven.
- 14 Op 30 december 1994 gaf de Commissie de beschikking die het voorwerp van het onderhavige beroep vormt (hierna: „beschikking”). Deze beschikking werd SFEI op 4 januari 1995 betekend.
- 15 De beschikking, in de vorm van een brief ondertekend door Van Miert, lid van de Commissie, luidt als volgt (paragraafnummers niet overgenomen):

„De Commissie verwijst naar uw bij mijn diensten ingediende klacht van 21 december 1990, waarbij een kopie was gevoegd van een afzonderlijke klacht die op 20 december 1990 bij de Franse Conseil de la concurrence is ingediend. De twee klachten betroffen de internationale expresdiensten van de Franse posteries.

Op 28 oktober 1994 zond de Commissie u een brief op basis van artikel 6 van verordening nr. 99/63, waarin werd gesteld, dat de Commissie op grond van de tijdens het vooronderzoek van de zaak verzamelde gegevens geen gunstig gevolg kon geven aan uw klacht betreffende de aspecten verband houdend met artikel 86 van het Verdrag, en waarin u werd uitgenodigd uw opmerkingen hierover te maken.

In uw opmerkingen van 28 november jongstleden handhaafde u uw standpunt ten aanzien van het misbruik van machtspositie van La Poste en SFMI.

In het licht van deze opmerkingen stelt de Commissie u daarom bij deze brief op de hoogte van haar eindbeschikking naar aanleiding van uw klacht van 21 december 1990 aangaande de inleiding van een procedure uit hoofde van artikel 86.

Om de in haar brief van 28 oktober jongstleden uiteengezette redenen is de Commissie van mening, dat voor de inwilliging van uw verzoek in casu onvoldoende is aangetoond, dat de vermeende inbreuken zouden voortduren. Uw opmerkingen van 28 november jongstleden bevatten in dit opzicht geen enkel nieuw gegeven op grond waarvan de Commissie deze conclusie, die door de hieronder uiteengezette redenen wordt gestaafd, kan wijzigen.

In de eerste plaats worden in het Groenboek over postdiensten op de interne markt alsmede in de richtsnoeren voor de ontwikkeling van de communautaire postdiensten [COM (93)247 def. van 2 juni 1993] onder meer de belangrijkste problemen aangesneden die in de klacht van SFEI aan de orde worden gesteld. Ofschoon deze documenten enkel voorstellen de lege ferenda bevatten, moeten zij niettemin in aanmerking worden genomen bij de beoordeling van de vraag, of de

Commissie haar beperkte middelen op de juiste wijze gebruikt en, in het bijzonder, of haar diensten zich inspannen om een rechtskader betreffende de toekomst van de markt voor postdiensten te ontwikkelen in plaats van op eigen initiatief een onderzoek in te stellen naar vermeende inbreuken waarvan zij op de hoogte is gesteld.

In de tweede plaats was een onderzoek dat krachtens verordening nr. 4064/89 was ingesteld bij een door TNT, La Poste en vier andere postdiensten opgerichte gemeenschappelijke onderneming (GD Net), voor de Commissie aanleiding om haar beschikking van 2 december 1991 in zaak nr. IV/M.102 te publiceren. In haar beschikking van 2 december 1991 besloot de Commissie, zich niet te verzetten tegen de aangemelde concentratie en deze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. De Commissie wees er in het bijzonder op, dat wat de gemeenschappelijke onderneming betrof, „de voorgestelde overeenkomst geen machtspositie creëert of versterkt die de mededinging op de gemeenschappelijke markt of op een wezenlijk deel daarvan aanmerkelijk zou kunnen belemmeren’.

Een aantal essentiële punten van de beschikking hadden betrekking op de invloed die de activiteiten van de voormalige SFMI op de mededinging konden hebben: de exclusieve toegang van SFMI tot de voorzieningen van La Poste werd teruggebracht tot haar werkgebied en moest worden beëindigd twee jaar na de totstandkoming van de fusie, opdat zij op afstand werd gehouden van iedere activiteit van uitbesteding van La Poste. Elke toegangsfaciliteit die door La Poste rechtmatig aan SFMI werd verleend, diende op gelijke wijze te worden aangeboden aan elke expresdienst waarmee La Poste een contract zou ondertekenen.

Dit eindresultaat sluit volledig aan bij de door u op 21 december 1990 voorgestelde oplossingen voor de toekomst. U had verzocht om SFMI te verplichten, voor de diensten van de PTT hetzelfde tarief te betalen als wanneer zij die bij een particuliere onderneming koopt, ingeval SFMI ervoor zou kiezen om gebruik te blijven maken van deze diensten; om „alle steun en discriminatie te beëindigen’ en om „SFMI haar prijzen te laten aanpassen aan de hand van de reële waarde van de door La Poste aangeboden diensten’.

Het is daarom duidelijk, dat de problemen die u aanvoert met betrekking tot de huidige en de toekomstige mededinging op het gebied van de internationale expresdiensten, op adequate wijze zijn opgelost door de maatregelen die de Commissie vanaf heden neemt.

Indien u van mening bent, dat de voorwaarden die La Poste in zaak nr. IV/M.102 zijn opgelegd niet in acht zijn genomen, in het bijzonder op het gebied van het vervoer en de reclame, staat het daarom aan u om daarvan — voor zover mogelijk — de bewijzen aan te dragen en eventueel een klacht in te dienen op basis van artikel 3, lid 2, van verordening nr. 17/62. Zinnen waarin wordt gezegd ,dat de thans door SFMI gehanteerde tarieven (zonder eventuele reducties) aanmerkelijk lager liggen dan die van de leden van SFEI' (bladzijde 3 van uw brief van 28 november) of dat ,Chronopost vrachtwagens van de P en T gebruikt als reclamemiddel' (proces-verbaal van bevinding dat bij uw brief is gevoegd) moeten worden gestaafd met feitelijke gegevens die een onderzoek door de diensten van de Commissie rechtvaardigen.

De acties die de Commissie uit hoofde van artikel 86 van het Verdrag onderneemt hebben tot doel, een daadwerkelijke mededinging op de interne markt in stand te houden. In het geval van de gemeenschapsmarkt van internationale expresdiensten zou het, gelet op de hierboven weergegeven belangrijke ontwikkeling, nodig zijn geweest om nieuwe inlichtingen te verstrekken over eventuele schendingen van artikel 86 van het Verdrag, teneinde de Commissie in staat te stellen haar voorneemen om een onderzoek naar deze activiteiten in te stellen, te rechtvaardigen.

De Commissie is overigens van mening, dat zij niet gehouden is om eventuele schendingen van de mededingingsregels die in het verleden hebben plaatsgevonden te onderzoeken, indien een dergelijk onderzoek enkel de individuele belangen van partijen dient. De Commissie acht het niet zinvol een dergelijk onderzoek uit hoofde van artikel 86 van het Verdrag in te stellen.

Om de hierboven genoemde redenen deel ik u mee, dat uw klacht wordt afgewezen."

Procedure

- 16 Bij op 6 maart 1995 ter griffie van het Gerecht neergelegd verzoekschrift hebben verzoekers het onderhavige beroep ingesteld.
- 17 Op 2 oktober 1996 heeft het Gerecht in volle samenstelling, overeenkomstig het bepaalde in de artikelen 14 en 51 van het Reglement voor de procesvoering van het Gerecht, besloten de zaak, die oorspronkelijk was toegewezen aan de Derde kamer (uitgebreid), te verwijzen naar de Derde kamer.
- 18 Op rapport van de rechter-rapporteur heeft het Gerecht (Derde kamer) besloten zonder instructie tot de mondelinge behandeling over te gaan. In het kader van maatregelen tot organisatie van de procesgang heeft het partijen evenwel verzocht een aantal schriftelijke vragen te beantwoorden, hetgeen zij alle hebben gedaan bij brief van 30 oktober 1996.
- 19 Ter openbare terechtzitting van 14 november 1996 zijn partijen in hun pleidooien en hun antwoorden op de mondelinge vragen gehoord.

Conclusies van partijen

- 20 Verzoekers concluderen dat het het Gerecht behage:
 - nietig te verklaren beschikking SG (94) D/19144 van de Commissie van 30 december 1994;
 - de Commissie te verwijzen in de kosten.

In repliek concluderen verzoekers voorts dat het het Gerecht behage:

- indien nodig, de overlegging te gelasten van alle documenten waaruit het bewijs zou volgen dat a) de in zaak GD Net aangegane verplichtingen zijn uitgevoerd en de kruissubsidiëring is beëindigd, en b) de Commissie bewust (in het bijzonder om een algemene politieke oplossing van het probleem van de liberalisatie van de sector der posterijen te bevoorrechten) heeft geweigerd, de consequenties te trekken uit de door verzoekers aan de kaak gestelde en door haar vastgestelde schendingen van de mededingingsregels.

21 De Commissie concludeert dat het het Gerecht behage:

- het beroep te verwerpen;
- verzoekers in de kosten te verwijzen.

Het eerste middel: schending van artikel 86 van het Verdrag

Argumenten van partijen

- 22 Volgens verzoekers blijkt uit het procesverloop in deze zaak, in het bijzonder de bijeenkomst van 18 maart 1991, de reeds genoemde brieven van de Commissie van 10 maart 1992, 4 augustus 1994, 28 oktober 1994 en 30 december 1994, het onderzoek van de conclusies van de Commissie in zaak T-36/92 en het arrest van het Hof van 16 juni 1994, reeds aangehaald, zonder enige twijfel, dat de Commissie de door verzoekers in hun klacht aangevoerde feiten heeft onderzocht aan de hand van artikel 86 van het Verdrag en dat zij niet slechts heeft onderzocht, gelijk zij thans stelt, of er een communautair belang bestond om een onderzoek in te stellen. Daar zij dus kennelijk gebruik heeft gemaakt van artikel 86 van het Verdrag, heeft de Commissie deze bepaling op twee wijzen geschonden.

- 23 In het eerste onderdeel van dit middel stellen verzoekers dat de Commissie, door de beschikking tot afwijzing van de klacht te baseren op conclusies ontleend aan een beschikking houdende toepassing van verordening (EEG) nr. 4064/89 van de Raad van 21 december 1989 betreffende de controle op concentraties van ondernemingen (hierna: „verordening nr. 4064/89”) [beschikking 91/C 322/14 van de Commissie van 2 december 1991 in zaak nr. IV/M.102, TNT/Canada Post, DBP Postdienst, La Poste, PTT Post and Sweden Post (PB 1991, C 322, blz. 19); hierna: „beschikking GD Net”], de bepalingen van artikel 86 heeft geschonden, en wel om de drie volgende redenen.
- 24 In de eerste plaats heeft de Commissie een rechtsdwaling begaan, aangezien de beoordelingswijzen en-criteria van de feiten die haar voor onderzoek zijn voorgelegd, verschillen al naar gelang de toegepaste rechtsregel artikel 86 of verordening nr. 4064/89 is.
- 25 In de tweede plaats kan zij niet rechtsgeldig verwijzen naar de beschikking GD Net, aangezien het in die beschikking om andere partijen en feiten gaat dan in de klacht.
- 26 In de derde plaats heeft de Commissie een rechtsdwaling begaan, door niet de beginselen in acht te nemen die zij zelf had opgesteld ter beoordeling van de goorloofdheid van kruissubsidiëring, zoals in de klacht uit hoofde van artikel 86 van het Verdrag aan de orde gesteld, en zich te baseren op onjuiste juridische redeneringen.
- 27 In het tweede onderdeel van dit middel stellen verzoekers dat de Commissie, ofschoon zij heeft erkend dat er sprake was van een aantal met artikel 86 van het Verdrag onverenigbare situaties, hoofdzakelijk uit politieke overwegingen heeft besloten deze niet te bestraffen, waardoor zij dus een ontheffing heeft verleend voor de inbreuk die zij diende vast te stellen.
- 28 De Commissie concludeert tot afwijzing van dit middel, hoofdzakelijk op grond dat zij niet artikel 86 van het Verdrag heeft toegepast, doch zich ertoe heeft beperkt de klacht af te wijzen omdat uit het onderzoek ervan onvoldoende communautair belang was gebleken.

Beoordeling door het Gerecht

- 29 Volgens vaste rechtspraak geeft artikel 3 van verordening nr. 17 van de Raad van 6 februari 1962, Eerste verordening over de toepassing van de artikelen 85 en 86 van het Verdrag (PB 1962, blz. 204, hierna: „verordening nr. 17”), de indiener van een in die bepaling bedoeld verzoek geen recht op een beschikking van de Commissie in de zin van artikel 189 van het Verdrag betreffende het al dan niet bestaan van een inbreuk op artikel 85 en/of artikel 86 van het Verdrag (onder meer arrest Gerecht van 24 januari 1995, zaak T-114/92, BEMIM, Jurispr. 1995, blz. II-147, r. o. 62). Bovendien heeft de Commissie het recht een klacht af te wijzen, wanneer zij vaststelt dat het communautaire belang van de zaak niet zodanig is, dat voortzetting van het onderzoek van de zaak gerechtvaardigd is (arrest BEMIM, reeds aangehaald, r. o. 80).
- 30 In casu berust verzoekers eerste middel op een uitlegging van de beschikking, die door de Commissie wordt betwist. Volgens de Commissie is de afwijzing van de klacht uitsluitend gebaseerd op de overweging, dat het communautaire belang van de zaak onvoldoende was. Mitsdien moet de reden voor de afwijzing van de klacht worden bepaald.
- 31 Het Gerecht merkt op dat, gelijk verzoekers stellen, de enige verwijzing naar het communautaire belang — die overigens impliciet is, omdat enkel het woord *belangen* wordt gebruikt — voorkomt in de voorlaatste paragraaf van de beschikking, die betrekking heeft op inbreuken uit het verleden.
- 32 Het Gerecht is evenwel van oordeel, dat het ontbreken van communautair belang om het onderzoek van de klacht voort te zetten, de basis van de gehele beschikking vormt. De voorlaatste paragraaf kan immers niet los worden gezien van de rest van de beschikking. Zo wordt er in de beschikking allereerst aan herinnerd, dat de sector van de postdiensten het voorwerp vormt van een algemeen onderzoek in het kader van het Groenboek over postdiensten [COM (91) 476 def. van 11 juni 1992] (hierna: „Groenboek”) en van de richtsnoeren voor de ontwikkeling van de communautaire postdiensten [COM (93) 247 def. van 2 juni 1993] (hierna: „richtsnoeren”), waarmee rekening moet worden gehouden voor de beoordeling van de

vraag, of de Commissie haar beperkte middelen op de juiste wijze gebruikt. Voorts wordt in de beschikking opgemerkt, dat de uit hoofde van artikel 86 van het Verdrag aan de kaak gestelde inbreuken in het bijzondere geval van de internationale snelpost, door de Commissie zijn onderzocht en opgelost ter gelegenheid van de beschikking GD Net, die de Commissie dus in staat heeft gesteld om haar rol op het gebied van de bescherming van de mededinging te vervullen. Voorts wordt in de beschikking beklemtoond, dat klaagsters niet hebben aangetoond dat de inbreuken voortduren, en dat de Commissie zich niet, uitsluitend in het individuele belang van partijen, met inbreuken uit het verleden behoeft bezig te houden. De Commissie concludeert, dat zij het niet zinvol acht in te grijpen. De gehele beschikking is dus gebaseerd op een onderzoek naar de opportuniteit om in te grijpen op een gebied waarop de Commissie haar gezag reeds heeft uitgeoefend. De Commissie acht de huidige en toekomstige problemen op adequate wijze opgelost, te meer daar klagers geen tegenbewijs hebben geleverd.

- 33 Bovendien, zo merkt het Gerecht op, zouden de in de beschikking in aanmerking genomen elementen in werkelijkheid geen betekenis hebben, indien zij moesten worden beschouwd als een juridische beoordeling uit hoofde van artikel 86 van het Verdrag, nu elke omschrijving van de relevante markt, zowel geografisch als materieel, elke beoordeling van de positie van La Poste op die markt en elke kwalificatie van de praktijken in het kader van artikel 86 van het Verdrag ontbreekt.
- 34 Het Gerecht concludeert derhalve, dat de klacht enkel is afgewezen op grond dat de zaak, in de gegeven omstandigheden, onvoldoende communautair belang had.
- 35 Aan deze conclusie wordt niet afgedaan door de reeds genoemde brieven van de Commissie of het arrest van het Hof van 16 juni 1994, SFEI e. a., reeds aangehaald. Immers, zo de Commissie al de aan de kaak gestelde feiten in een vooronderzoek aan artikel 86 van het Verdrag had getoetst, zou zulks niet wegnemen, dat de beschikking uitsluitend is gebaseerd op het ontbreken van voldoende communautair belang (arrest BEMIM, reeds aangehaald, r. o. 81).

- 36 Daar de Commissie tot de conclusie was gekomen, dat de zaak onvoldoende communautair belang had, en zij de krachtens artikel 86 aan de kaak gestelde praktijken dus niet heeft gekwalificeerd, volgt hieruit, dat het aan schending van deze bepaling ontleende middel in zijn geheel niet kan slagen. .
- 37 Gelet op deze conclusie is het Gerecht van oordeel, dat de volgorde van de door verzoekers aangevoerde middelen moet worden gewijzigd, teneinde eerst het middel te onderzoeken inzake schending van de rechtsregels betreffende de beoordeling van het communautair belang, dat slechts als subsidiair middel was aangevoerd.

Het tweede middel: schending van de rechtsregels betreffende de beoordeling van het communautair belang

Argumenten van partijen

- 38 Verzoekers stellen in de eerste plaats, dat de rechtspraak de mogelijkheid tot afwijzing van een klacht wegens ontbreken van communautair belang afhankelijk heeft gesteld van strikte voorwaarden (arrest Gerecht van 18 september 1992, zaak T-24/90, *Automec*, *Jurispr.* 1992, blz. II-2223, r. o. 86), te weten het belang van de gestelde inbreuk voor de werking van de gemeenschappelijke markt, de waarschijnlijkheid dat het bestaan ervan kan worden aangetoond en de reikwijdte van de onderzoeksmaatregelen die nodig zijn om onder optimale voorwaarden het toezicht op de eerbiediging van de artikelen 85 en 86 van het Verdrag uit te oefenen. De Commissie zou met deze voorwaarden geen rekening hebben gehouden; afgezien daarvan zou geen van deze voorwaarden in casu zijn vervuld.
- 39 In de tweede plaats zijn verzoekers van mening, dat met documenten als het Groenboek en de richtsnoeren geen rekening moet worden gehouden bij de beoordeling van het communautair belang, te meer daar uit die documenten tot op heden geen enkel rechtskader is voortgevoerd. Bovendien is de stelling inzake het optimale gebruik van de beperkte middelen waarover de Commissie beschikt, onaanvaardbaar, aangezien de voorbereiding van rechtsregels en het onderzoek van klachten op mededingingsgebied onder twee afzonderlijke directoraten-generaal vallen.

- 40 Evenzo is de verwijzing naar de beschikking GD Net en naar de in de bijlage bij die beschikking opgenomen verplichtingen voor de beoordeling van het communautaire belang rechtens onjuist, aangezien, in de eerste plaats, deze beschikking is vastgesteld op basis van verordening nr. 4064/89 en, in de tweede plaats, het begrip machtspositie een objectief begrip is, waarvan de toepassing niet kan afhangen van verplichtingen die ondernemingen zijn aangegaan. De beschikking GD Net is hoe dan ook voor de onderhavige zaak irrelevant. De verplichtingen hebben immers enkel betrekking op de hypothetische situatie waarin de posterijen zouden worden benaderd met een verzoek om toegang tot het net; met andere woorden, bij gebreke van een dergelijk verzoek kan La Poste haar dochtermaatschappij blijven bevoorrechten. Bovendien dekken de verplichtingen niet alle gestelde inbreuken en betreffen zij niet dezelfde partijen als die welke in de klacht worden genoemd. Voorts is de Commissie ten onrechte ervan uitgegaan, dat het bewijs dat verzoekers hebben aangedragen om aan te tonen dat de inbreuken op het gebied van de reclame en het vervoer voortduurden, onvoldoende was. Ten slotte heeft zij niet uitgelegd hoe zij met zekerheid kon weten dat de praktijken waren beëindigd, terwijl zij niet heeft onderzocht of de verplichtingen waren nagekomen.
- 41 Verzoekers leiden hieruit af, dat de conclusie van de Commissie inzake het ontbreken van communautair belang enkel berust op het feit, dat zij niet gehouden zou zijn om schendingen uit het verleden te onderzoeken, indien een dergelijk onderzoek enkel tot doel of ten gevolge heeft, dat de particuliere belangen van klagers worden gediend (voorlaatste paragraaf van de beschikking).
- 42 Deze uitleg kan echter, aldus verzoekers, niet juist worden geacht. De discretionaire bevoegdheid waarover de Commissie uit hoofde van artikel 3 van verordening nr. 17 beschikt, geeft haar niet het recht in te gaan tegen de doelstellingen van de artikelen 3, sub g, 89, lid 1, en 155 van het Verdrag. Aangezien artikel 86 gedragingen uit het verleden, dat wil zeggen gedragingen die hebben plaatsgevonden, per definitie bestraft, ongeacht het feit of zij al dan niet zijn beëindigd, zou de loutere vaststelling dat een schending van artikel 86 van het Verdrag is beëindigd en dat een klacht derhalve moet worden afgewezen, bovendien betekenen, dat dit artikel elk nuttig effect wordt ontzegd. Verzoekers verwijzen in dit verband naar de rechtspraak over artikel 169 van het Verdrag, volgens welke er, zelfs al sorteert de inbreuk geen effect meer, een belang blijft bestaan om vast te stellen, of er al dan niet sprake was van niet-nakoming. Ten slotte kan de omstandigheid, dat de Commissie in geval van niet-nakoming van door een onderneming aangegane verplichtingen een procedure kan inleiden, de afwijzing van een op artikel 86 van het Verdrag gebaseerde klacht niet rechtvaardigen.

- 43 In de derde plaats betogen verzoekers, dat de enige mogelijke oplossing om een doeltreffende bescherming van het communautaire belang te verzekeren, bestond in het geven van een beschikking waarin de in de klacht aan de orde gestelde praktijken werden bestraft.
- 44 Om te beginnen, aldus verzoekers, leiden de werkzaamheden voor de uitwerking van een rechtskader, dat overigens nog steeds niet bestaat, niet tot de resultaten van een op basis van verordening nr. 17 gevoerde procedure, te weten de beëindiging van de inbreuken op artikel 86 (arrest Gerecht van 18 mei 1994, zaak T-37/92, BEUC en NCC, Jurispr. 1994, blz. II-285, r. o. 50-61). Bovendien wordt een nationale rechter die zich over dit dossier moet buigen, geconfronteerd met gemeenschapsrechtelijke beginselen waarvoor nog geen specifieke toepassingen bestaan. Een toepassingsbeschikking zou dus een belangrijke ontwikkeling van het op dit gebied bestaande recht hebben betekend, die geheel in overeenstemming is met het communautaire belang.
- 45 De Commissie concludeert tot afwijzing van dit middel met het betoog, dat zij op de juiste wijze gebruik heeft gemaakt van haar bevoegdheid om het communautaire belang te beoordelen.

Beoordeling door het Gerecht

- 46 Het Gerecht heeft weliswaar een opsomming gegeven van de gegevens die de Commissie in het bijzonder tegen elkaar moet afwegen bij de beoordeling van het communautaire belang, doch dit neemt niet weg, dat de Commissie bij die beoordeling andere relevante gegevens in de beschouwing mag betrekken. De beoordeling van het communautaire belang berust immers noodzakelijkerwijs op een onderzoek van de omstandigheden van het specifieke geval, dat wordt uitgevoerd onder toezicht van het Gerecht (arrest Automec, reeds aangehaald, r. o. 86).
- 47 Gezien het onderzoek van het Gerecht in het kader van het eerste middel, moet het onderzoek van de beoordeling van het communautaire belang zich uitstrekken tot de gehele beschikking. Anders dan verzoekers stellen, beperkt deze beoordeling zich immers niet tot de voorlaatste paragraaf van de beschikking.

- 48 Zoals gezegd, bestaat de beoordeling van de Commissie in de beschikking uit twee onderdelen.
- 49 In het eerste onderdeel verwijst de Commissie naar het Groenboek en de richtsnoeren. Blijkens de beschikking diende deze verwijzing ertoe, de algemene context van de onderhavige zaak te preciseren, waarbij werd herinnerd aan de inspanningen van de Commissie om een rechtskader tot stand te brengen voor, in het bijzonder, de activiteit die in casu aan de orde is. In zoverre heeft dit onderdeel van de redenering van de Commissie, ook al wordt het formeel als eerste genoemd, in casu een aanvullend karakter. Opgemerkt zij, dat de Commissie nergens heeft gesteld, dat wegens het Groenboek en de richtsnoeren, die, zo beklemtoonde de Commissie, het karakter hebben van voorstellen de lege ferenda, de in de klacht genoemde praktijken zouden zijn beëindigd.
- 50 Daar de Commissie voorts concludeerde, dat de gewraakte praktijken waren beëindigd, kon zij bovendien terecht stellen, dat de inspanningen om voor de toekomst een rechtskader uit te werken, in plaats van een klacht te onderzoeken betreffende praktijken die in het verleden hadden plaatsgevonden en waren opgelost, een juist gebruik van haar beperkte middelen vormde, zelfs al vielen dergelijke werkzaamheden, gelijk verzoekers stellen, voornamelijk onder twee afzonderlijke directoraten-generaal.
- 51 Het Gerecht concludeert, dat verzoekers de Commissie niet kunnen verwijten dat zij naar die twee documenten verwijst, gelet op het doel van die vermelding.
- 52 In het tweede deel van de beschikking zet de Commissie uiteen, dat de in de klacht aan de orde gestelde praktijken door de beschikking GD Net zijn beëindigd, en dat klagers niet het tegenbewijs hebben geleverd. Zij leidt hieruit af, dat het onderzoek van de klacht, dat betrekking heeft op gedragingen uit het verleden, enkel tot doel of gevolg zou hebben de individuele belangen van klagers te dienen.

- 53 Om te beginnen moet worden onderzocht, of de Commissie in beginsel een klacht wegens misbruik van machtspositie mag afwijzen wegens het ontbreken van communautair belang, op grond dat aan de in die klacht aan de kaak gestelde praktijken nadien een einde is gekomen, zodat het enige doel of gevolg van een onderzoek zou zijn, dat de individuele belangen van de klagers worden gediend.
- 54 De omvang van de verplichtingen van de Commissie op het gebied van het mededingingsrecht moet worden onderzocht met inachtneming van artikel 89, lid 1, van het Verdrag, dat op dit gebied de specifieke uitdrukking van de bij artikel 155 van het Verdrag aan de Commissie opgedragen algemene toezichthoudende taak vormt (arrest Gerecht van 14 juli 1994, zaak T-77/92, Parker Pen, Jurispr. 1994, blz. II-549, r. o. 63).
- 55 Voorts geeft artikel 3 van verordening nr. 17, zoals hierboven (r. o. 29) reeds gezegd, de indiener van een in die bepaling bedoeld verzoek geen recht op een beschikking van de Commissie in de zin van artikel 189 van het Verdrag betreffende het al dan niet bestaan van een inbreuk op artikel 85 en/of artikel 86 van het Verdrag. De Commissie mag dus verschillende maten van prioriteit verlenen aan het onderzoek van bij haar ingediende klachten, en zij is gerechtigd het communautaire belang van een zaak te hanteren als criterium voor prioriteit. Zij mag een klacht afwijzen wegens het ontbreken van voldoende communautair belang om het onderzoek van de zaak voort te zetten.
- 56 Ten slotte heeft het Hof geoordeeld, dat artikel 86 van het Verdrag uitdrukking geeft aan de algemene doelstelling die artikel 3, sub g, van het Verdrag aan de activiteit der Gemeenschap verbindt, te weten de invoering van een regime waardoor wordt gewaarborgd dat de mededinging binnen de gemeenschappelijke markt niet wordt vervalst (arrest Hof van 13 februari 1979, zaak 85/76, Hoffmann-La Roche, Jurispr. 1979, blz. 461, 520).
- 57 In het licht van deze algemene doelstelling en van de aan de Commissie opgedragen taak is het Gerecht van oordeel dat, onder voorbehoud dat een dergelijke beschikking wordt gemotiveerd, de Commissie rechtsgeldig kan beslissen, dat het

niet opportuun is gevolg te geven aan een klacht waarin praktijken aan de orde worden gesteld die nadien zijn beëindigd. Dit geldt te meer wanneer deze beëindiging, gelijk in casu, het resultaat is van het optreden van de Commissie. In dit verband doet het er weinig toe, wat de rechtsgrondslag is van een beschikking die aan de gewraakte praktijken een einde maakt, omdat alleen rekening moet worden gehouden met het effect van die beschikking.

- 58 In een dergelijk geval zouden het onderzoek van de zaak en de vaststelling van vroegere inbreuken niet meer dienen om een niet-vervalste mededinging binnen de gemeenschappelijke markt te verzekeren en dus niet in overeenstemming zijn met de bij het Verdrag aan de Commissie opgedragen taak. Een dergelijke procedure zou tot hoofddoel hebben, het voor de klagers gemakkelijker te maken om voor de nationale rechterlijke instanties een onrechtmatig handelen te bewijzen ter verkrijging van schadevergoeding.
- 59 De Commissie kon er in casu daarom terecht van uitgaan, dat nu zij aan de gewraakte praktijken door de vaststelling van een andere beschikking een einde had gemaakt en zij haar toezicht op de juiste toepassing van het Verdrag dus had uitgeoefend, voortzetting van de procedure met het enkele doel, feiten uit het verleden te kwalificeren ten opzichte van artikel 86 van het Verdrag, geen juist gebruik van haar beperkte middelen zou vormen, te meer wanneer zij zich voor het overige inspande om een rechtskader vast te stellen in de betrokken sector. Deze conclusie van de Commissie was te meer gerechtvaardigd, daar er een eindbeschikking van de Commissie bestaat om het onderzoek van een klacht inzake schending van artikel 86 van het Verdrag niet voort te zetten, en de nationale rechterlijke instanties bij wie verzoekers de zaak eventueel aanhangig maken, derhalve bevoegd zijn zich over de gestelde inbreuk uit te spreken.
- 60 De rechtspraak van het Hof over de toepassing van artikel 169 van het Verdrag, zo deze al, gelijk verzoekers stellen, kan worden getransponeerd, kan deze conclusie niet wijzigen. Het Hof heeft weliswaar geoordeeld, dat zelfs indien de inbreuk na het verstrijken van de krachtens artikel 169, tweede alinea, vastgestelde termijn is opgeheven, de handhaving van het beroep van belang blijft ter vaststelling van de grondslag van de aansprakelijkheid die ten gevolge van de niet-nakoming op een Lid-Staat kan rusten (onder meer arrest Hof van 2 december 1992, zaak C-280/89, Commissie/Ierland, Jurispr. 1992, blz. I-6185), doch dit neemt niet weg, dat de Commissie niet gehouden is een dergelijke zaak voort te zetten.

- 61 Vervolgens moet worden onderzocht, of de Commissie in casu terecht heeft geconcludeerd, dat de in de klacht aan de orde gestelde praktijken waren beëindigd ingevolge de vaststelling van de beschikking GD Net.
- 62 Om te beginnen dient eraan te worden herinnerd, dat de Commissie in de beschikking GD Net allereerst heeft vastgesteld, dat de aangemelde overeenkomsten een clause bevatten volgens welke een door de gemeenschappelijke dochtermaatschappij aan een postadministratie uitbestede dienst zou worden verricht tegen betaling, onder de normale handelsvoorwaarden. Gelijk concurrerende derden hadden gesteld, heeft de Commissie evenwel opgemerkt, dat de postadministraties op de dag waarop zij de beschikking gaf, geen mechanismen hadden ingevoerd om de kosten van elke verrichte dienst precies te berekenen. Haars inziens konden verstoringen van de mededinging dan ook niet worden uitgesloten. Niettemin heeft zij zich op het standpunt gesteld, dat er voor de postadministraties geen enkele economische rechtvaardiging bestond om de dochtermaatschappij in aanmerking te doen komen voor kruissubsidiëring, aangezien hun individuele gedeelte van de winst van de gemeenschappelijke dochtermaatschappij niet gelijk kon zijn aan de mogelijke subsidies die elk van hen verleende. Bovendien hebben de postadministraties die bij de operatie betrokken waren, zich ertoe verbonden om derden onder gelijke voorwaarden dezelfde diensten te verschaffen, zolang zij niet konden aantonen dat er geen sprake was van kruissubsidiëring.
- 63 Gelet op een en ander moeten de argumenten van verzoekers worden onderzocht waarmee zij proberen aan te tonen, dat de beschikking GD Net geen einde heeft gemaakt aan de in de klacht aan de orde gestelde inbreuken.
- 64 Dienaangaande moet in de eerste plaats worden opgemerkt dat, gelijk verzoekers stellen, in de klacht en in de beschikking GD Net, weliswaar niet alle partijen dezelfde zijn, maar dat niettemin de klacht, voor zover deze betrekking had op de inbreuk op artikel 86 van het Verdrag, het misbruik van machtspositie van La Poste aan de orde stelde, gelijk volgt uit de uiteenzetting van deze, niet-schriftelijke (zie hierboven r. o. 1 en 2), klacht, zoals door verzoekers weergegeven in hun in deze zaak ingediende stukken. De beschikking GD Net had in het bijzonder betrekking op La Poste; de juridische gebondenheid van laatstgenoemde bestaat dus niet alleen ten aanzien van de bepalingen van de aangemelde overeenkomsten, in het bijzonder de bepalingen betreffende de betaling van aan haar

uitbestede diensten, maar eveneens ten aanzien van de verplichtingen die in de bijlage bij de beschikking zijn opgenomen. Voorts moet worden beklemtoond dat La Poste zich, als gevolg van de concentratie, terugtrok van de markt van internationale snelpostdiensten, zodat zij in die sector geen eigen activiteiten behield waardoor zij kon ontsnappen aan de aangegeane verplichtingen.

- 65 Hieruit volgt, dat de Commissie niet heeft gedwaald door te verwijzen naar de beschikking GD Net, ook al waren de partijen in die beschikking en in de klacht niet dezelfde.
- 66 In de tweede plaats blijkt uit de beschikking GD Net, dat de gemeenschappelijke dochtermaatschappij zelf zal beslissen welke diensten zij wil uitbesteden aan de postadministraties, en dat de moedermaatschappijen zich ertoe hebben beperkt, de diensten aan te wijzen waarom het, naar men kon verwachten, vooral zou gaan. Gezien de in de beschikking GD Net gebruikte bewoordingen „naar men kon verwachten” en het bijwoord „vooral” is het Gerecht van oordeel, dat geen enkele specifieke dienst is uitgesloten, zodat alle diensten die de gemeenschappelijke dochtermaatschappij daadwerkelijk wil uitbesteden aan de postadministraties, zelf al zijn dit meer diensten dan die welke uitdrukkelijk worden genoemd, worden verricht tegen betaling, onder normale handelsvoorwaarden, en vallen onder de verplichting die in de bijlage bij de beschikking is opgenomen.
- 67 Hieruit volgt, dat de Commissie niet heeft gedwaald door ervan uit te gaan, dat de in de klacht aan de orde gestelde praktijken, voor zover deze diensten op het gebied van vervoer en reclame betroffen, niet buiten de door de beschikking GD Net bestreken gebieden vielen.
- 68 In de derde plaats moet, aangaande de zekerheid van de Commissie dat de praktijken waren beëindigd, worden opgemerkt dat, aangezien La Poste is gebonden aan de aangemelde overeenkomsten en de aangegeane verplichtingen, de Commissie ervan uit mocht gaan dat, toen de concentratie eenmaal een feit was, dat wil zeggen, gezien de aan het Gerecht verstrekte informatie, op 18 maart 1992, die regels bij gebreke van aanwijzingen voor het tegendeel werden geëerbiedigd.

- 69 Het Gerecht merkt op, dat verzoekers in hun reeds genoemde brief van 28 november 1994, in antwoord op de reeds genoemde brief van de Commissie van 28 oktober 1994, twee elementen aanvoeren ten bewijze dat de gewraakte praktijken voortduren: in de eerste plaats een deurwaardersexploot waarin melding wordt gemaakt van een reclameaffiche over de dienst „Chronopost” op een vrachtwagen van La Poste en, in de tweede plaats, een vermelding, in het inhoudelijk gedeelte van verzoekers brief, dat „de thans door SFMI gehanteerde tarieven (zonder eventuele reducties) aanmerkelijk lager liggen dan die van de leden van SFEI”, welke bewering overigens niet wordt gestaafd. Ofschoon op grond van deze gegevens kan worden aangetoond, dat diensten inderdaad worden uitbesteed, vormen zij daarentegen geen grond om aan te nemen, dat er sprake is van kruissubsidiëring.
- 70 Het Gerecht is bijgevolg van oordeel, dat de Commissie niet heeft gedwaald door ervan uit te gaan, dat er onvoldoende bewijs was om een onderzoek te rechtvaardigen.
- 71 Aan deze conclusie wordt niet afgedaan door het door verzoekers ter terechtzitting aangevoerde feit, dat de Commissie in juli 1996 heeft besloten een procedure uit hoofde van artikel 93, lid 2, van het Verdrag in te leiden met betrekking tot de steun die Frankrijk zou hebben verleend aan de vennootschap SFMI-Chronopost (PB 1996, C 206, blz. 3). De inleiding van deze procedure betekent immers niet dat de Commissie, op de datum van vaststelling van de beschikking, over voldoende gegevens beschikte om te rechtvaardigen, dat een onderzoek uit hoofde van artikel 86 van het Verdrag werd ingesteld voor de periode na de vaststelling van de beschikking GD Net.
- 72 In de vierde plaats berust het argument, dat de in het bijzonder door La Poste aangegane verplichtingen slechts betrekking hebben op een hypothetische situatie, voor zover bij gebreke van een verzoek van een derde om toegang tot het net van de postadministraties, niets La Poste zou kunnen beletten om haar dochtermaatschappij in aanmerking te doen komen voor kruissubsidiëring, op een gedeeltelijke lezing van de beschikking GD Net. Afgezien van de uitvoering van de verplichtingen, blijven de partijen bij de concentratie gebonden aan hun contractclausules, daaronder begrepen die op grond waarvan elke uitbesteede dienst zal worden verricht tegen betaling, onder de normale handelsvoorwaarden. Bovendien blijkt uit de beschikking GD Net, dat er voor de postadministraties geen economische

rechtvaardiging bestaat om de gemeenschappelijke dochtermaatschappij in aanmerking te doen komen voor kruissubsidiëring. Deze beoordeling, opgenomen in de beschikking GD Net, die niet aan het Gerecht is voorgelegd, is door verzoekers in hun schriftelijke opmerkingen niet betwist. In werkelijkheid vormen de verplichtingen een aanvullende maatregel ten laste van de posterijen, die worden verplicht om identieke voorwaarden voor soortgelijke diensten te bieden aan andere internationale snelpostdiensten, zolang zij niet kunnen bewijzen, dat er geen sprake is van kruissubsidiëring.

- 73 Het Gerecht is daarom van oordeel, dat verzoekers ten onrechte stellen dat, bij gebreke van een verzoek van derden om toegang tot het net van La Poste, niets deze laatste zou kunnen beletten om haar dochtermaatschappij in aanmerking te doen komen voor kruissubsidiëring. Voor het overige hebben verzoekers, zoals gezegd, geen begin van bewijs kunnen leveren van het voortduren van kruissubsidiëring, op grond waarvan de inleiding van een onderzoek gerechtvaardigd zou zijn.
- 74 In de vijfde plaats hebben verzoekers bij de beantwoording van de schriftelijke vragen van het Gerecht als argument aangevoerd, dat La Poste na de vaststelling van de beschikking (beschikking van de Commissie van 24 juli 1996, PTT Post/TNT — GD Net, zaak nr. IV/M.787) haar kapitaal uit de vennootschap GD Net heeft teruggetrokken. Dit argument kan niet worden aanvaard. Deze nieuwe situatie kan immers de wettigheid van de beschikking, die moet worden beoordeeld op het moment van de vaststelling ervan, niet aantasten (zie, laatstelijk, arrest Gerecht van 22 oktober 1996, gevoegde zaken T-79/95 en T-80/95, SNCF en BR, Jurispr. 1996, blz. II-1491, r. o. 48).
- 75 Gelet op een en ander, moet het tweede middel worden afgewezen.
- 76 Onder deze omstandigheden dient het verzoek van verzoekers, de Commissie te gelasten alle stukken over te leggen waaruit zou blijken, dat de in de zaak GD Net aangegane verplichtingen zijn nagekomen en dat de kruissubsidiëring is beëindigd, niet te worden ingewilligd.

Het derde middel: schending van artikel 190 van het Verdrag

Argumenten van partijen

- 77 In het eerste onderdeel van dit middel wijzen verzoekers op twee tegenstrijdigheden in de motivering.
- 78 Om te beginnen, aldus verzoekers, blijkt uit de beschikking zowel dat de Commissie heeft besloten geen onderzoek uit hoofde van artikel 86 van het Verdrag in te stellen (voorlaatste paragraaf van de beschikking), als dat het op grond van de tijdens het onderzoek van de zaak verzamelde gegevens niet mogelijk is een gunstig gevolg te geven aan de klacht (tweede paragraaf), hetgeen in de context van deze zaak betekent, dat de Commissie een onderzoek heeft ingesteld en heeft besloten dit af te sluiten met afwijzing van de klacht. Er is dus een tegenstrijdigheid in de motivering, die niet kan worden verklaard door de gestelde verschillende betekenissen van het woord „onderzoek”.
- 79 Voorts zouden de beschikking en het verweerschrift een tegenstrijdigheid bevatten over de vraag, of de in de zaak GD Net aangevane verplichtingen de aspecten van de klacht betreffende de reclame en het vervoer dekken.
- 80 In het tweede onderdeel van dit middel stellen verzoekers, dat uit de beschikking niet kan worden opgemaakt, of de Commissie het verwijt inzake schending van artikel 86 van het Verdrag heeft onderzocht, noch waarom deze bepaling niet zou zijn geschonden.
- 81 In het derde onderdeel van dit middel betogen verzoekers, dat de beschikking geen enkele motivering voor de afwijzing van de klacht bevat, voor zover deze betrekking had op schending van de artikelen 3, sub g, 5, tweede alinea, en 86 van het Verdrag enerzijds, en van artikel 90 van het Verdrag anderzijds.

- 82 In het vierde onderdeel van dit middel stellen verzoekers dat, aangezien het argument dat de Commissie aan de zaak GD Net ontleent niet kan worden aanvaard, het ontbreken van communautair belang de enig mogelijke reden voor de afwijzende beschikking is. Bij de huidige stand van het recht kan een dergelijk motief echter niet worden geacht binnen de lijn van een vaste besluitvormingspraktijk te vallen, zodat een beknopte motivering moet worden uitgesloten, vooral wanneer, zoals in casu, de op het spel staande belangen aanzienlijk zijn.
- 83 De Commissie stelt, dat zij de beschikking op voldoende duidelijke en samenhangende wijze heeft gemotiveerd en concludeert derhalve tot afwijzing van dit middel.

Beoordeling door het Gerecht

- 84 In het eerste onderdeel van dit middel stellen verzoekers, dat er sprake is van twee tegenstrijdigheden in de motivering.
- 85 Om te beginnen is het huns inziens tegenstrijdig om te verklaren, dat er geen onderzoek zal worden ingesteld, terwijl de Commissie reeds een onderzoek had ingesteld naar de uit hoofde van artikel 86 aan de orde gestelde praktijken. Gesteld al dat deze stelling juist is, dan volgt hieruit echter slechts dat de Commissie, met haar conclusie dat zij het niet zinvol achtte een onderzoek in te stellen, onvoldoende nauwkeurig is geweest en dat zij in feite had moeten stellen, dat zij het niet zinvol achtte het onderzoek voort te zetten. Een dergelijke vergissing, die van terminologische aard is, volstaat niet om te kunnen spreken van een tegenstrijdigheid in de motivering, die de begrijpelijkheid van de redenering van de Commissie zou kunnen aantasten.
- 86 In de tweede plaats bestaat er volgens verzoekers een tegenstrijdigheid in de motivering tussen de beschikking en het door de Commissie in deze zaak ingediende verweerschrift. Het Gerecht is evenwel van oordeel, dat alleen een tegenstrijdigheid in de motivering van de bestreden handeling zelf de wettigheid van deze laatste zou aantasten.

- 87 Het eerste onderdeel van het middel moet daarom worden afgewezen.
- 88 Aangaande het tweede onderdeel van het middel, inzake het gebrek aan motivering ten aanzien van artikel 86 van het Verdrag, zij eraan herinnerd, dat de afwijzing van de klacht uitsluitend is gebaseerd op het ontbreken van communautair belang, zonder dat de Commissie de praktijken heeft gekwalificeerd ten opzichte van dit artikel. Dit onderdeel van het middel kan daarom niet slagen.
- 89 Met betrekking tot het derde onderdeel van het middel, betreffende de klacht inzake de schending door de Franse Staat van artikel 90 enerzijds en van de artikelen 3, sub g, 5 en 86 van het Verdrag anderzijds, merkt het Gerecht op dat, gelijk blijkt uit de tweede, de vierde en de voorlaatste paragraaf van de beschikking, deze enkel ingaat op het gedeelte van de klacht betreffende artikel 86 van het Verdrag. Mitsdien behoeft het derde onderdeel van het middel niet te worden onderzocht.
- 90 Aangaande het vierde onderdeel van het middel, betreffende de motivering die de beschikking bevat inzake het communautair belang, zij eraan herinnerd, dat de motiveringsplicht volgens vaste rechtspraak inhoudt, dat de redenering van de communautaire instantie waarvan de bestreden handeling afkomstig is, duidelijk en ondubbelzinnig tot uiting moet komen, opdat de verzoeker de rechtvaardigingsgronden van de genomen maatregel kan kennen met het oog op de verdediging van zijn rechten en de gemeenschapsrechter zijn toezicht kan uitoefenen (arrest Gerecht van 9 januari 1996, zaak T-575/93, Koelman, Jurispr. 1996, blz. II-1, r. o. 83). Meer in het bijzonder kan de Commissie op grond van het motiveringsvereiste niet volstaan met een abstracte verwijzing naar het communautair belang. Zij dient aan te geven op grond van welke juridische en feitelijke overwegingen zij heeft geconcludeerd, dat er geen sprake was van voldoende communautair belang om onderzoeksmaatregelen te rechtvaardigen (arrest Automec, reeds aangehaald, r. o. 85).

- 91 Uit het onderzoek van het hierboven uiteengezette eerste en tweede middel blijkt echter, dat de beschikking de redenering van de Commissie duidelijk en ondubbelzinnig doet uitkomen, zodat het Gerecht zijn rechterlijk toezicht heeft kunnen uitoefenen.
- 92 Het vierde onderdeel van dit middel moet daarom worden afgewezen.
- 93 Gelet op een en ander moet het derde middel worden afgewezen.

Het vierde middel: schending van algemene beginselen van gemeenschapsrecht

Argumenten van partijen

- 94 In het eerste onderdeel van dit middel stellen verzoekers, dat de Commissie het beginsel van goed bestuur heeft geschonden, omdat zij één van de belangrijkste stukken die bij de klacht van SFEL was gevoegd, te weten een economisch onderzoek verricht door een accountantskantoor, niet heeft onderzocht noch in aanmerking heeft genomen (arresten Automec, reeds aangehaald, r. o. 79, en Parker Pen, reeds aangehaald, r. o. 63).
- 95 In het tweede onderdeel van dit middel betogen verzoekers, dat de Commissie het fundamentele non-discriminatiebeginsel heeft miskend. Ingevolge het beginsel van hiërarchie van rechtsnormen zou de Commissie niet kunnen trachten zich te rechtvaardigen door te verwijzen naar haar discretionaire bevoegdheid in het kader van verordening nr. 17.

- 96 In casu zou de Commissie in twee opzichten een andere houding hebben aangenomen dan zij in andere zaken heeft gedaan.
- 97 In de eerste plaats zou de Commissie de klacht hebben afgewezen op grond dat het slechts om inbreuken uit het verleden ging en het onderzoek enkel de individuele belangen van partijen zou dienen. Een dergelijke motivering zou in tegenspraak zijn met talrijke eerdere beschikkingen van de Commissie, met name wanneer de inbreuk was vastgesteld op basis van een klacht van een concurrerende derde.
- 98 In de tweede plaats zou de Commissie niet het door het Hof erkende beginsel hebben toegepast, dat een onderneming met een machtspositie op een bepaalde markt in strijd met artikel 86 handelt, wanneer zij haar machtspositie zonder objectieve rechtvaardiging uitbreidt ten gunste van een dochtermaatschappij, op een verwante, doch onderscheiden markt, met de kans dat de mededinging van derde ondernemingen die op die markt opereren volledig wordt uitgeschakeld (arrest Hof van 13 december 1991, zaak C-18/88, GB-Inno-BM, Jurispr. 1991, blz. I-5941), noch het beginsel dat de Lid-Staten op grond van artikel 86, gelezen in samenhang met de artikelen 3, sub g, en 5, tweede alinea, geen maatregelen, zelfs niet van wettelijke of bestuursrechtelijke aard, mogen nemen of handhaven die het nuttig effect van de op de ondernemingen toepasselijke mededingingsregels ongedaan kunnen maken (arrest Hof van 21 september 1988, zaak 267/86, Van Eecke, Jurispr. 1988, blz. 4769).
- 99 De Commissie ontkent elke schending van het beginsel van goed bestuur en het non-discriminatiebeginsel.

Beoordeling door het Gerecht

- 100 In de eerste plaats is het Gerecht van oordeel dat, aangezien de beschikking de klacht afwijst wegens het ontbreken van communautair belang, hoofdzakelijk

omdat de praktijken als gevolg van de beschikking GD Net van 2 december 1991 waren beëindigd, de omstandigheid dat geen gebruik is gemaakt van een deskundigenverslag van 6 december 1990, dat ertoe strekte aan te tonen dat de gewraakte praktijken bestonden tot 1989, dat wil zeggen voor een periode vóór de vaststelling van de beschikking GD Net, geen schending van het beginsel van goed bestuur kan opleveren.

- 101 In de tweede plaats herinnert het Gerecht eraan, dat het non-discriminatiebeginsel verlangt dat vergelijkbare situaties niet verschillend worden behandeld, tenzij een verschil in behandeling objectief gerechtvaardigd is (arrest Gerecht van 11 juli 1996, zaak T-146/95, Bernardi, Jurispr. 1996, blz. II-769, r. o. 37).
- 102 Dienaangaande stelt het Gerecht om te beginnen vast, dat verzoekers op geen enkele wijze hebben aangetoond dat, in een soortgelijke situatie als de onderhavige, waarin de litigieuze praktijken zouden zijn beëindigd als gevolg van een eerdere beschikking van de Commissie, laatstgenoemde niettemin krachtens artikel 86 een onderzoek zou hebben ingesteld naar feiten uit het verleden. Mitsdien zijn verzoekers er niet in geslaagd, de gestelde schending van het non-discriminatiebeginsel aan te tonen.
- 103 Voorts is het Gerecht van oordeel, dat verzoekers geen beroep kunnen doen op discriminatie bij de toepassing van artikel 86 van het Verdrag, aangezien de beschikking uitsluitend is gebaseerd op het ontbreken van communautair belang, zodat de Commissie de gewraakte feiten niet heeft gekwalificeerd ten opzichte van dit artikel.
- 104 Ten slotte kunnen verzoekers evenmin een beroep doen op discriminatie bij de gezamenlijke toepassing van de artikelen 3, 5, en 86 van het Verdrag, aangezien de beschikking, zoals reeds gezegd, enkel ingaat op het gedeelte van de klacht betreffende artikel 86 van het Verdrag.
- 105 Mitsdien moet het vierde middel eveneens worden afgewezen.

Het vijfde middel: misbruik van bevoegdheid

Argumenten van partijen

- 106 In het eerste onderdeel van dit middel stellen verzoekers, dat de Commissie, door zich enkel te baseren op de voorbereidende werkzaamheden van de wetgever en op een toepassingsprocedure van verordening nr. 4064/89, de procedure van verordening nr. 17 uit de weg is gegaan, waardoor zij zich schuldig heeft gemaakt aan misbruik van procedure (arrest Hof van 21 februari 1984, gevoegde zaken 140/82, 146/82, 221/82 en 226/82, Walzstahl-Vereinigung en Thyssen, Jurispr. 1984, blz. 951, r. o. 28).
- 107 In het tweede onderdeel van dit middel voeren verzoekers, ten bewijze van misbruik van bevoegdheid, het volgende aan.
- 108 In de eerste plaats zou de door de Commissie gevoerde procedure enkel hebben bestaan in afhoudende brieven en uitvluchten.
- 109 In de tweede plaats zou La Poste „zonder enige twijfel” tussenbeide zijn gekomen in het kader van het onderzoek van deze zaak, zoals zij dit ook bij de Commissie heeft gedaan om aanmerkelijke wijzigingen van het Groenboek te verkrijgen.
- 110 In de derde plaats zouden de plotselinge veranderingen van mening van de Commissie tot gevolg, en zeer zeker tot doel, hebben gehad, de beoordeling van de wetigheid van haar keuzes te vertragen.

- 111 In de vierde plaats zouden verklaringen van de leden van de Commissie die achtereenvolgens belast waren met mededinging, de dubbelzinnige houding van de Commissie aantonen, die in de openbaarheid belang hecht aan de eerbiediging van de mededinging in de sector der posterijen, maar in werkelijkheid toegeeft aan de druk van bepaalde Lid-Staten en posterijen, hetgeen blijkt uit de behandeling van een andere, in 1988 door International Express Carrier Conference ingediende klacht over remailing.
- 112 In de vijfde plaats zou de Commissie, ofschoon de regels ter bestrijding van kruis-subsidiëring duidelijk zijn vastgesteld, hebben geweigerd de bevoegdheden te gebruiken waarover zij krachtens verordening nr. 17 beschikt.
- 113 Ten slotte verwijzen verzoekers naar een brief van 1 juni 1995 van L. Brittan, lid van de Commissie, aan de voorzitter van de Commissie, waaruit zou blijken, dat de Commissie heeft besloten de in de klacht aan de orde gestelde inbreuken niet te vervolgen, zodat de Raad in staat werd gesteld een beleid op het gebied der posterijen te ontwikkelen.
- 114 De Commissie concludeert tot afwijzing van dit middel, omdat het haars inziens iedere serieuze grondslag ontbeert.

Beoordeling door het Gerecht

- 115 Aangaande het eerste onderdeel van het middel, inzake misbruik van procedure, herinnert het Gerecht eraan, dat de Commissie niet gehouden is een onderzoek in te stellen, wanneer bij haar een verzoek krachtens artikel 3 van verordening nr. 17 is ingediend; zij is echter wel gehouden de haar door de klager ter kennis gebrachte feitelijke en juridische elementen nauwkeurig te onderzoeken (arresten Automec, reeds aangehaald, r. o. 79, BEUC en NCC, reeds aangehaald, r. o. 45, en arrest van 24 januari 1995, zaak T-74/92, Ladbrooke Racing, Jurispr. 1995, blz. II-115, r. o. 58).

In casu blijkt uit het onderzoek van het tweede en het derde middel, dat de Commissie de klacht terecht heeft afgewezen wegens het ontbreken van communautair belang. Onder deze omstandigheden hebben verzoekers niet aangetoond, dat er sprake was van misbruik van procedure.

- 116 Aangaande het tweede onderdeel van het middel zij eraan herinnerd, dat een beschikking enkel gebrekkig is wegens misbruik van bevoegdheid, indien zij, op basis van objectieve, relevante en overeenstemmende gegevens, blijkt te zijn vastgesteld met het uitsluitende, of althans doorslaggevende oogmerk, andere doeleinden te bereiken dan die welke worden aangevoerd (zie, laatstelijk, arrest Hof van 12 november 1996, zaak C-84/94, Verenigd Koninkrijk/Raad, Jurispr. 1996, blz. I-5755, r. o. 69).
- 117 In casu is het Gerecht om te beginnen van oordeel, dat de beweerde tussenkomst van La Poste bij de Commissie, die tot doel had dat de zaak zou worden afgesloten, de gissingen over het doel van de gestelde ommezwaai van de Commissie en de opmerkingen die verzoekers ontleen aan een brief van Brittan aan de voorzitter van de Commissie, welke brief niet in het dossier is opgenomen en waarvan zelfs het bestaan op geen enkele wijze kan worden bevestigd, enkel berusten op niet-gestaafde beweringen, op grond waarvan derhalve niet kan worden geconcludeerd dat er misbruik van bevoegdheid heeft plaatsgevonden.
- 118 Bovendien wordt de stelling dat de procedure enkel zou hebben bestaan in afhoudende brieven, niet gestaafd door de feiten. Dienaangaande zij eraan herinnerd, dat de klacht van 21 december 1990 enkel betrekking had op artikel 92 van het Verdrag; pas later, uiterlijk op 18 maart 1991, zijn de in de klacht gemelde feiten onderzocht uit hoofde van artikel 86 van het Verdrag. Bovendien kan de Commissie geen verwijt worden gemaakt voor de periode van mei 1992 tot en met juni 1994, gedurende welke de zaak hangende was voor het Gerecht, en vervolgens voor het Hof. Gelet op deze gegevens is het Gerecht van oordeel, dat de Commissie in casu de vereiste zorgvuldigheid heeft betracht, ook al heeft zij niet beslist in de door verzoekers gewenste zin.

- 119 De gestelde dubbelzinnige houding van de Commissie op het gebied van de postdiensten wordt evenmin gestaafd. De verwijzing naar de behandeling door de Commissie van een andere klacht, ingediend door een andere partij en betreffende een andere activiteit, is irrelevant om te bepalen, of de beschikking van de Commissie in casu gebrekkig is wegens misbruik van bevoegdheid.
- 120 Om dezelfde redenen als hierboven uiteengezet, vormt het feit dat de Commissie niet de bevoegdheden heeft gebruikt waarover zij krachtens verordening nr. 17 beschikt, in het bijzonder door middel van verzoeken om inlichtingen, geen objectieve aanwijzing voor misbruik van bevoegdheid.
- 121 Gelet op het een en ander moet het vijfde middel worden afgewezen.
- 122 Onder deze omstandigheden is het Gerecht van oordeel, dat er geen termen aanwezig zijn voor inwilliging van het door verzoekers ingediende verzoek, ertoe strekkende dat het Gerecht de overlegging gelast van alle documenten waaruit zou blijken, dat de Commissie bewust, in het bijzonder om een algemene politieke oplossing van het probleem van de liberalisatie van de sector der postdiensten te bevoorrechten, heeft geweigerd de consequenties te trekken uit de beweerdelijk door haar vastgestelde schendingen van de mededingingsregels.
- 123 Mitsdien moet het beroep in alle onderdelen worden verworpen.

Kosten

- 124 Volgens artikel 87, lid 2, van het Reglement voor de procesvoering wordt de in het ongelijk gestelde partij in de kosten verwezen, voor zover dit is gevorderd.

Aangezien verzoekers in het ongelijk zijn gesteld, dienen zij overeenkomstig de vordering van de Commissie in de kosten te worden verwezen.

HET GERECHT VAN EERSTE AANLEG (Derde kamer),

rechtdoende:

- 1) Verwerpt het beroep.
- 2) Verwijst verzoekers in de kosten.

Vesterdorf

Briët

Potocki

Uitgesproken ter openbare terechtzitting te Luxemburg op 15 januari 1997.

De griffier

De president van de Derde kamer

H. Jung

B. Vesterdorf